

'ŞİDDET' ÜZERİNE!

Remzi KOÇÖZ *

'Sevgi yerine korku ile büyüyen yürekler yüzyılların getirisi şiddeti daha da büyütürken egemen kıldılar. Korkuyu bastırmak için saldırmak -sorunları çözmek yerine daha da artırsa da- istem dışı davranış olarak adlandırılır. İster tepki diyelim, ister içgüdüsel dürtü! Duygular yerine şiddeti doğuran korku bastırılınca sevgi yeşerecektir. Sevgi çoğaldıkça da şiddet -yok olmasa da- azalacaktır.'

GİRİŞ

Toplum yaşamımızın gündemini meşgul eden ve de toplumun genelini rahatsız eden bir olgu, bir gerçek; şiddet. İnsanlığın varoluşundan bu yana insan kaynaklı bir olgu. Normal yoldan sorunlarını çözemeyen insanlar, toplumlar, devletler şiddet yoluna başvurarak sonuca ulaşmışlar. Bu olgu savaşları ve terörü içinde barındırmış, beslemiştir.

Şiddet günlük yaşantımızda farklı şekillerde karşımıza çıkmak suretiyle bizlerle iç içelik kazanmıştır. Hak ihlaline karşı hak alma şeklinde başlayarak kendisinde hak ihlaline dönüşse de; insanların, çevrenin, toplumların hoş görmesiyle kendine meşruluk sağlama yolunu tutmuştur. Aşağıdaki tekerleme bu durumu bütün çıplaklığı ile ortaya koyarken, yaşananların algılanması açısından da pek abartılı sayılmaz: "Hakkı'nın Hakkı'da hakkı varmış, Hakkı Hakkı'dan hakkını istemiş, Hakkı Hakkı'ya hakkını vermeyince, Hakkı Hakkı'nın hakkından gelmiş." Ne var bunda? Hakkı en doğal olanı yapmış değil mi?

Toplumlar ilkel çağlarda kabile, klan, boy şeklinde örgütlenmişler. Sonrasında feodal yapıya ulaşmışlar. O zamanlar güçlünün güçsüze karşı uyguladığı 'şiddet' göze görünmez, olağan sayılmış. Devlet örgütlenmesi olsa da her şey güçlüden yanaymış. Modern devlete doğru geline süreçte aileler/sülaleler, ülkelerin egemenlikleri üzerinde yüzyıllarca söz sahibi olmuş, toplumlar hanedanlıklar tarafından yönetilmişlerdir.

* Emniyet Genel Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Polis Başmüfettişi, 1.Sınıf Emniyet Müdürü, rkocoz@yahoo.com

Ortaçağda ortaya çıkan “Magna Carta/Büyük Sözleşme-1215”, Vatandaşların hak ve özgürlüklerini belirlemekten çok, toplum güçleri arasında bir denge kuran Hanedanın/kralın sonsuz olan yetkilerini din adamları ve halk adına sınırlamıştır. “Magna Carta” ile Ada Avrupa’sın da başlayan siyasal, hukuksal ve sosyal değişimler; parlamentonun üstünlüğü, insan hakları, hukuk devleti, ulus devlet, ulusal egemenlik anlayışı gibi kavramlarla bu süreç, Yakınçağda, Kara Avrupa’sı ve Yenidünyayı etkilemiş ve sonrasında Aydınlanma çağı ile bu kavramlara yeni ilkeler kazandırılıp, geliştirilerek yaygınlaştırılmıştır.

İnsan ve Yurttaş Hakları, “Amerikan Bağımsızlık Bildirisi- 1776”, “Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi-1789” ve “Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi-1948” ile yazılı metinler şeklinde günümüze kadar büyük bir ivme kazanır. İnsan Hakları Bildirisi kabul edildikten sonra insan haklarını geliştirme koruma ve uygulama konusunda yeni anlaşmalar, bildiriler yayımlanmış, özellikle dil, din, ırk, cinsiyet ayrımı gibi konularda kanunlarla yaptırımlar getirilmiş ve getirilmeye de devam edilmektedir.

Geçmişten günümüze tüm toplumlar, olumsuz yönlerini törpüleyerek hak ihlallerini en aza indirmek için uğraş vermeye devam etmektedirler. bu uğraş Batıdan-Doğuya doğru gittikçe azalma gösterirken, Doğu da gidişat Batı’ya göre daha yavaş ve ağır işlemektedir.

Bu döngü içerisinde, Kanunlar ve uygulamalar sonrasında, aileler/sülaleler yerine halkın genelinin tercih ettiği siyasi partiler, onlar adına ülkeyi yönetmeye talip olmuş, demokrasiyi ve cumhuriyeti hayata geçirmişler. Bu yönetimlerde de iktidara gelenler güçlülerin yanında, güçlerine güç katarak kanunlar çıkarınca, Devlet olgusu ‘şemsiye’ gibi bir görünüm arz etmiş. Şemsiyenin içerisinde kalanlar ıslanmaz, kenarında kalanlar ise yağmurdan kısmen nasiplerini alırken, şemsiyenin altına giremeyenler ise tamamen ıslanmışlardır.

Yukarıda özetlemeye çalıştığım husus, toplumların gelişimi sürecinde “şiddet” olgusunun “otorite” ile farklı boyutlarda da olsa paralellik göstermesidir. Günümüz dünyasında ise, siyasi otoritelerin/hükümetlerin bireysel/toplumsal hak arama taleplerine karşı tahammülsüzlükleri, ekonomik gelir dengesizlikleri, geciken adalet ve yargılama, TV dizileri, filmler, spor karşılaşmaları şiddeti tırmandıran faktörlerden bazılarıdır. Gazete ve TV haberlerinde de şiddet olağan görüntülerdir. Günümüz Türkiye’sinde ilköğretim okulları düzeyinde dahi şiddetin varlığı sonucu kavgalar, yaralamalar ölüme dönüşmüştür. Mahalle kavgaları, aile içi kavgalarda da şiddet öne çıkar. Çocuklara örnek olacak büyükler kendi davranışlarını denetleyemediklerinden çocuklara yasak koymaları adeta tetikleyici bir hal olur. Böyle olunca da çocuklar arasında oynanan oyunlar birilerine-bir şeylere zarar vermeye dönüşür. Çocuklar görmüş oldukları şiddeti uygularken onu, olağan bir şey veya bir oyun zannetmektedir.

Çocuklarımız için sokak ve çevre adeta olumsuzluklar potansiyeli haline gelmişken, tabii ki bu olumsuzluk okullara kadar sirayet etmekte gecikmez. “Çocuklar arasında bu tür ilişkiler yaşanır, barışlılar, şakadır, geçer, münferit olaylar, büyütmeylem, abartmayalım!” şeklinde duyarsız kalınarak, ötelenerek, görmezden gelinerek, gelecekte olabilecek olumsuzluklara açık kapı bırakılır. Münferit olarak addedilen bir olay sonucu, bir hiç uğruna kaybedilen taze canlar toplumumuzun duyarsızlıklar hanesinde yerini alırken, piyangoğunun yarın kime vuracağı belli olmaz. sadece ateş düştüğü yeri yakar ve her şeyde olduğu gibi bu yaşananlarda unutulup gider. Ancak! Unutmayalım ki, o olayı yaşayan ve ruhsal travma geçiren küçük beyinler, gelecekte bu toplumu yöneteceklerdir.

Aslında, şiddet kullanılarak sorunlar çözümlenmeyip, yeni açmazlara doğru yol alınır

ve şiddet, şiddeti doğurarak, yeni yeni şiddetler tetiklenir. Bir taraftan da şiddetin asıl nedenlerini; sosyal, kültürel, ekonomik boyutlarını görmezden gelemeyiz. Toplum olarak freni boşalmış bir araba gibi bayır aşağı gidiyoruz. Bir yere mi çarpacağız, birini mi ezeceğiz, taklamı atacağız? Kimse ne olacağını kestiremiyor. Cinnet toplumuna doğru yol alıyoruz.

Devlet, kurumlar, eğitimciler, aileler ve kısacası toplumun tüm katmanları el ele vererek ulusal seferberlik ilan etmeliyiz. Eğitim ve bakış açısı değişmedikçe, toplumsal uzlaşma ve hoşgörü sağlanmadıkça, yasaklarla ve yasal düzenlemelerle pek bir yere varamayız. Yasaklamaların/düzenlemelerin caydırıcılık açısından olumlu katkısı olsa da, olumsuz tepki vererek rağbet oluşturma konusu da yadsınamaz.

Şiddet olgusu ile direkt bağlantılı olmasa da sigara konusunda yaşanan süreci buna örnek olarak verebiliriz. Gelinek noktada, umuma açık yerlerde, kapalı alanlarda sigara içilmeme konusunda epey mesafe katetmiş durumdayız. Ardından “Dumansız Hava Sahası” kampanyası da rağbet görmüş diyebiliriz. Ancak, tüm bu olumlu gelişmelere rağmen hedef kitle üzerinde pek etkili olamıyoruz gibi.. Yetişen nesli -gençliği, çocukları- sigara gibi kötü alışkanlıklardan koruma açısından yeterli olamıyoruz. Eskiden kenar köşede öğretmenlerden, büyüklerden çekinilerek kaçamak içilen sigara (Tabii ki kaçamak içilmesinin de tasvip edilen bir davranış olmadığını vurgulamakta yarar var) artık okul önlerinde serbestçe içiliyor. Çocuk yaşta okul önlerinde sigarayla başlayan serüven ise ergenlik çağındaki genç ciğerlerde onulmaz tahribatlarla sağlıksız bir gelecek, sağlıksız bir toplumun sinyallerini veriyor.

ŞİDDETİN TANIMI VE KAPSAMI:

“Şiddet; güç, zorlama ve baskı yoluyla bedensel yada ruhsal zarara neden olan söz, yaklaşım, tutum ve hareketlerin tümüdür. Şiddetin fiziksel, cinsel, duygusal, sözel, ekonomik ve politik olmak üzere birçok çeşidinden söz etmek mümkündür.” (1)

“Şiddet içgüdüsel olarak varolan ve çevre etkenlerden kaynaklanan bir davranış olarak görülür. Şiddete yol açan temel etkenler anne, baba, çocuk, aile ilişkisi, nesillerdir sürdürülen şiddet içeren davranışlardır. Sosyal, kültürel ve ekonomik faktörler şiddet oluşumunda rol oynarlar. Her geçen gün şiddetin günlük yaşamımızda daha çok yer aldığı görülmektedir. Şiddetin bu denli yoğun olarak günlük yaşamda yer alması da şiddetin kanıksanmasına yol açmaktadır. Şiddet ayrıca bir problem çözme aracı olarak kullanıldığından, bu kanıksama şiddetin birçok boyutta kullanılmasına ve çok çeşitli şekillerde karşımıza çıkmasına neden olmaktadır.” (2)

ŞİDDET KONUSUNDA YAPILAN ÇALIŞMA VE DEĞERLENDİRMELERDEN KESİTLER:

Şiddetin basit tanımı ve kapsamını aktardıktan sonra Milliyet gazetesinin, geçtiğimiz yıllarda “Okulda Şiddete Son” sloganıyla başlattığı forumda söz alan uzman ve akademisyenlerin ortaya koymuş olduğu çözüm önerileri ile bu konuda Milli Eğitim Bakanlığında eğitim sendikalarına, emniyet yetkililerinden köşe yazarlarına kadar değişik platformlarda yapılan tartışmalara ve açıklamalara ve çözüm önerilerine göz atalım.

AKADEMİSYENLER VE UZMANLAR GÖZÜYLE YAPILAN DEĞERLENDİRMELER:

Prof. Dr. Nur Vergin (Siyaset sosyologu);

“Şiddet toplumda zaten var. Bugün de var, yarın da olacak. Şiddete yönelik, şiddet içerikli programların yer almasının aslında olumlu bir tarafının olduğu da belirtiliyor. Şiddette medyanın doğrudan ve tek başına bir etkisi yok. Sosyoekonomik, sosyokültürel faktörlerin etkisi altında tabii ki medyanın önemli bir yeri var. Anneler babalar çocuklarıyla arkadaşlık etsinler. ‘Kurtlar Vadisi’ sosyolojik bir Türkiye gerçekliğini yansıtmıştır. Maalesef finali nedeniyle olamadı. Televoleler suça teşvik ediyor, bu tarz programlar genel ahlak erozyonuna da kapıyı aralıyor. İnsanlara şunu öğretiyor: ‘Böyle yapmazsan kurtuluş yok’ Mutlaka illegal bir şeyler yapmamız lazım. Türkiye’de mafya kültürü hâkimdir.”

Prof. Dr. Nilüfer Narlı (Bahçeşehir Üniversitesi-Sosyolog);

“Türkiye’deki şiddet kültürüne bakarsak, şiddetin enstrümantal olduğunu kanıksamış durumdayız. İletişim becerilerini kullanarak sorunları çözmek yerine bir tane vururum, bağırırım... Okulların imkânlarının yeterince kullanılmadığı görüşündeyim. Ailelerin de olaya çok farklı bakmasını sağlamamız gerekiyor. Çocuk ailede şiddet uygulayan modelleri görüyor. Öte yandan bunları Çünkü sadece polisiye tedbirlerle çözülemez. Türkiye’de yasaları kullanmıyoruz ve kanunların yaptırımını da zayıf.”

Prof. Dr. Ünsal Oskay (Beykent Üniversitesi-İletişim Bilimci);

“Her şey ucuz maliyetli, hızlı, çabuk eskijen bir hal aldı. Orta sınıfın rolü bugün değişmiş durumda. 1950’lerden önce orta sınıf gerçekten mutedil bir sınıftı. Komşusuna, bakkalına ‘akıllı ol, terbiyeli ol, nezaketli ol’ diyen bir yaklaşım vardı. Orta sınıf Amerika’dan başlayarak bize doğru geliyor. Petrolden, kaçakçılıktan o kesim orta sınıfı her eve iki araba sağlayarak, orta sınıfı toplumun esas gayze uğrayan kalabalık kesimine karşı kendisine kadar eleştirel gelmeden bir paravan olarak kullanıyordu. İnsanlar ilişkileri içinde paylaşarak yaşamı düzeltmek yerine başka türlü bir şey oldu, bencil bir zekâ ile yaşanan hayat. Ama bir şey yapmadan da durmak abes bir şey.”

Tarık Sekmenli (Rehberlik Öğretmeni);

“Şiddetin birtakım nedenleri var; öğrenme problemi olan çocuklar, motivasyonun düşük, kitap okuma alışkanlığının zayıf olması, akademik başarı ve ilgisinin az olması, ebeveynlerinin tutarsız disiplini, anne babanın saldırganlığı, sıcak bir atmosferin olmaması, aile içi şiddet... Rehberlik servisi olarak konuşmanın dışında farklı seçenekler koyuyoruz. Empatik olmasını öneriyoruz. Bu konuda kitaplar tavsiye ediyoruz.”

Prof. Dr. Betül Aydın (Marmara Üniversitesi-Psikolog);

“Şiddeti makro ve mikro düzeyde anlatmak lazım. Bir bitki gibi düşünmek mümkün. Onu besleyen pek çok faktör var. Şiddet sabittir ama duygular da sabittir. İnsanların birbirine uyum sağlama, taklit etme veya birlikte olma gibi doğasında olan bir gelenek var. Bu gerçek hayattaki modellerle uyuyorsa ailede kabadayılık varsa, bu kalıcı bir davranış haline geliyor. Çözüme yönelik söyleyebileceğimiz şu; sanal âlemden gerçek âleme adım atmamız. Tek başına okullar sorumlu değil. Bu Milli Eğitim Bakanlığı’na da aşan bir konu. 2.5 ay tatil bu çocuklar. Yaz aylarında beceri eğitimleri verilebilir. Topyekûn bir seferberliğin yararlı olacağını söylüyorum. Televizyonlara çok iş düştüğünü düşünüyorum.”

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- Medya ve genelinde Televizyonlara çok iş düşüyor.
- Çözüme aileden başlanmalı. Ailelere rehberlik eğitimi verilmeli.
- Anne baba tutumları tutarlı olmalı. Aileler çocuklarını kontrol etmeli.
- Şiddeti sadece polis ya da medya ile çözmek mümkün değil. Katılımcılık şart.
- İnternet kafeler, güvenlik görevlilerinin, Milli Eğitim’in, psikologların ve bilgisayar öğretmenlerinin de bulunduğu bir programla kontrol edilmeli.
- Okuldaki denetimler sıklaştırılmalı.
- Muhtaç öğrencilere sivil toplum, okullar ve tüm toplum sahip çıkmalı.
- Rehber öğretmenlerin bu iş için gerekli alanlardan gelmeleri sağlanmalı.
- İlköğretimden itibaren iletişim becerilerini geliştirecek derslere ağırlık verilmeli.
- Okul içi sosyal etkinliklere, spor, sanat faaliyetlerine ağırlık verilmeli.
- Okullarda, öğrencilerin kararlara katılacağı organlar oluşturulmalı (okul öğrenci birliği, öğrenci meclisi vb.)
- Çocuğun okul içinde kendisini ifade edebileceği ortam oluşturulmalı.
- Yaz aylarında öğretmenlerle öğrencilerin birlikte çalışacağı sosyal sorumluluk projeleri uygulanabilir. (3)

YABANCI UZMAN GÖZÜYLE YAPILAN DEĞERLENDİRMELER;

Hem bir eğitmen, hem de bir Amerikalı olan Uğur Dershaneleri Washington Direktörü Paul Brunson, Türkiye’de son günlerde okullarda artan şiddet olaylarının Amerika’daki okullarda 1980’li yıllarda başlayıp artan şiddet eylemleriyle benzerlik gösterdiğine dikkat çekerek; “Başkan Ronald Reagan döneminde savunma giderlerine ayrılan gelirin çok fazla olması, işsizliğin artmasına ve bu paydan eğitime gitmesi gereken gelirin de yine savunmaya harcanmasına yol açtı. Zaten aynı dönemde okulda baş gösteren şiddet olaylarıyla paralel olarak okullarda uyuşturucu problemleri de artmıştı. Ancak o zaman Amerika reaksiyon göstermekte gecikmişti. Şimdi Türkiye, okullarda birden artan şiddet olaylarına karşı hassasiyet gösterip zamanında gereken önlemleri almalı ki, Amerika’nın düştüğü duruma düşmesin” dedi. (4)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÇALIŞMALARI VE YAPILAN DEĞERLENDİRMELER;

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü ile UNICEF işbirliği ile düzenlenen (2006) ‘I. Şiddet ve Okul: Okul ve Çevresinde Çocuğa Yönelik Şiddet ve Alınabilecek Tedbirler Sempozyumu’na katılan kamu kurumu temsilcileri, akademisyenler, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, öğrenciler ve ebeveynler “şiddeti ortadan kaldırmak için bütün kesimlere iş düşüyor!” çerçevesinde görüş birliğine varmışlar.

Millî Eğitim Bakanlığı’nın; güvenli okullar oluşturulması amacıyla politikalar belirlemesi, standart ölçütler koyması, başta okul müdürleri ve öğretmenler olmak üzere bütün okul çalışanlarına şiddet ve önlenmesine yönelik çatışma çözme, arabuluculuk, olumlu disiplin yöntemleri gibi konularda eğitimler verilmesini sağlaması, etkili ebeveynlik eğitim programlarını yaygınlaştırması, çocukların sorunlarını iletebilecekleri ve çözüm üretilebilecek mekanizmaları hayata geçirmesi gerekmektedir. Kaliteli eğitimi hedefleyen çocuk dostu okul ölçütlerini geliştirerek bütün okullara yaygınlaştırması, öğrencilerin

etkili iletişim, karar verme, problem çözme, çatışma yönetimi gibi temel hayat becerilerini geliştirmesi için gerçekleştirilen yeni eğitim programlarının etkin uygulanmasını sağlaması, okullarda sanat, spor gibi ders dışı faaliyetlerin geliştirilmesi için altyapıyı sağlaması çok önemlidir. (5)

“Şiddetin Önlenmesi İçin Çocuk Hakları Konusunda Bilinç Oluşturulması Projesi” kapsamında; ilköğretim okullarında görevli yönetici, öğretmen ve velileri -Çocuk, Çocuğa Karşı Şiddet ve Tüm Yönleriyle Hukuksal Boyutu çerçevesinde- bilgilendirerek veliler aracılığı ile öğrencilere ulaşmak, böylece okullarda şiddetin önlenmesi konusunda bilinç kazandırmak amacıyla 21.02.2007 tarihinde MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Ankara Barosu arasında imzalanan protokol ile oluşturulmuştur. 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Ankara/Mamak ilçesindeki 40 ilköğretim okulunda, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında ise Ankara/Altındağ ilçesindeki 40 ilköğretim okulunda proje uygulamaları gerçekleştirilmiştir. (6)

EĞİTİM SENDİKALARINCA YAPILAN DEĞERLENDİRMELER;

Türk Eğitim-Sen'in okullarda artış gösteren şiddet olaylarına yönelik, Türkiye genelinde 7. ve 8. sınıftan 1136 öğrenci arasında yaptırdığı anket, okullardaki şiddet ve tacizin ulaştığı boyutu gözler önüne serer. Öğrencilerin televizyonda ilk tercihi mafya dizileri, İkinci sırada gerilim ve korku filmleri yer alıyor. Bilgisayar oyunlarında da tercih değişiyor, en çok savaş ve dövüş içerikli oyunlar oynanıyor. Anketin en çarpıcı sonucu olarak, Öğrenciler arasındaki sözlü, fiziksel ve cinsel taciz oranı yüzde 92 ile son derece endişe verici boyutlara ulaşırken, “erkekli kızlı çeteleşme eğiliminin artarak tehlikenin ilköğretim okullarına kadar indiği” tespiti ise daha ürkütücüdür. (7)

Eğitim-Sen, basın toplantısı ile şiddet sorununu şöyle değerlendirir: “Şiddet, sosyo-ekonomik nedenlerin ortaya çıkardığı bir olgu olmasına karşın, sorunun çoğu zaman bir “güvenlik sorunu”na indirgenmiş olması, okullarda şiddet olaylarının azaltılmasının önündeki en büyük engeldir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorunu “güvenlik sorunu” olarak algılaması, Türkiye ve eğitim sistemimiz açısından büyük bir talihsizliktir” değerlendirmesiyle, şiddeti oluşturan etkenleri ve çözüm önerilerini şu şekilde ortaya koyar: “Türkiye’de okullar büyük, sınıflar kalabalık, bahçeler yetersiz, laboratuvarlar, spor salonları ve kütüphaneler yok denecek düzeydedir. Bu koşullar altında öğrencilerin kendini gerçekleştirebileceği olanaklar azdır. Altyapı ve fiziki koşulların karşılanmasına yönelik tedbirlerin alınması şiddete yol açan stres kaynaklarını azaltabilir. Bunun yanı sıra “okullarda sivil polis görevlendirmek” gibi sorunu daha da arttıracak uygulamalar yerine, yeterli sayıda rehberlik ve sosyal hizmet uzmanlarının istihdam edilmesi sorunun daha bilimsel ve sağlıklı çözülebilmesini sağlayacaktır.” (8)

EMNİYET TEŞKİLATINCA YAPILAN DEĞERLENDİRMELER;

Emniyet yetkililerince, çocukların işledikleri suçlara yönelik çarpıcı rakamlar verilirken; devletin dışında, aileler ve toplumun her kesiminin şiddetle mücadele etmesi gerektiğinin altı çizilir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün 2003-2006 yıllarını kapsayan çocuk ve öğrenci suçluluğu konusunda ki yaptığı araştırma sonucu, ortaya çıkan tablo düşündürücü bulunmuştur. O dönem İstanbul Emniyet Müdürlüğü Asayişten Sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı Tayfur Erdal Ceren, yaptıkları çalışmaları ve olayları şöyle anlatır:

“İstanbul genelinde, Trafik, alacak–verecek ve aile içi tartışmalar gibi basit nedenlerden insanlar suç işleyebiliyor. Toplumdaki şiddet biraz yükselmiş durumda. Çocuk suçlarında, esas profesyonel suç işleyenler, aileleriyle beraber yaşayanlar. Suç işleyenler, masum çocukları suça teşvik ediyor. Bu durumda çocuğu şiddete aile sevk ediyor. Bu çocuklar, hırsızlık yapıyor, PKK’nın nevrüz ve diğer gösterilerinde ateş yakma, molotof atma gibi konularda görev alıyor. Yönetmelik gereği, ‘Okullardaki risk grubuna giren öğrencilerin iyileştirilmesi ve tedbir alınması için sosyal hizmetler, okul idareleri, rehber öğretmenler, ailelerle ortak çalışmalar yapılması konusunda’ ailelerin çalışmalarına ilgisiz kaldığını” açıklar.(9)

EMNİYET BİRİMLERİNCE ALINAN ÖNLEMLER;

Emniyet Teşkilatı, şiddetin önlenmesi, çocukların değişik nedenlerle suça itilmelerini veya mağdur duruma düşmelerini önlemek, vade suç ve suçlularla mücadelede daha etkin olmak amacıyla yasalar nezdinde değişik önlemler almakta olup, yapılan çalışma ve alınan önlemlerin bir kısmı aşağıda aktarılmıştır:

- 2001 yılında, Çocuk Şube Müdürlüğü adıyla ayrı birim oluşturmuştur.
- Ailede suç işleyen kişi varsa çocuğu aileden almak için Koruma kararı çıkartılıyor.
- Aileye teslim edilemeyen suç işleyen çocuklar için de İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne teslim edilmesine kadar barınmaları için çocuk bakım üniteleri kuruluyor.
- Okullarda gerek risk gruplarına yönelik, gerekse narkotik konularında seminerler veriliyor.
- Kurumlarda kalan çocuklar arasında, suç işleyenlerin masum çocukları suça teşvik etmemesine yönelik valilik/sosyal hizmetlerle birlikte çalışma yürütülüyor. (10)

Şiddet konusunda İstanbul kadar olmasa da Ankara ve İzmir başta olmak üzere büyük illerimiz kendi ölçeklerinde benzer değerlendirmeleri verecektir. Geçmiş yıllarda il emniyet müdürlükleri bünyesinde ‘şiddete karşı’ kampanyalar, ‘Gençliği kötü alışkanlıklardan koruma’ faaliyetleri gibi çalışmalar düzenlenmiştir. Elazığ Emniyet Müdürü iken Feyzullah Arslan’ın (1999) yılında gerçekleştirmiş olduğu “Bıçağı Bırak, Kalem Al Kampanyası” ise başarılı olunan ilk örneklerden biri olarak karşımıza çıkar. (11)

Okul Polisi Projesi;

İçişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında 20.09.2007 tarihinde imzalanan “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu Ve Önleyici Tedbirlerin alınmasına İlişkin İşbirliği Protokolü”ne istinaden, Ankara başta olmak üzere tüm iller düzeyinde Emniyet Müdürlüğü ile Milli Eğitim Müdürlükleri arasında “Okul Polisi Projesi” protokolü düzenlenmiştir. Bu projenin yurt çapında yaygınlaştırılması sonucu okul önlerinde ve çevresinde meydana gelen şiddet olayları büyük oranda azalmaya yüz tutmuştur.

KÖŞE YAZARLARINCA YAPILAN DEĞERLENDİRMELER;

Abbas GÜÇLÜ, “Okullarda şiddet neden artıyor?” adlı makalesinde, okula gidilen gün ve saat sayısının gidilmeyenden çok daha az olduğundan çocuğun aile ve okul yerine sokak vade başından hiç kalkmadıkları şiddet içerikli diziler ile internetten etkilendiklerine vurgu yaptıktan sonra şiddete sebebiyet veren maddeler halinde bir durum tespiti sonrası çözümleri sıralıyor.

"Nasıl çözülür?

-Her şeyden önce devleti yönetenlerin, sorunu küçümsemekten kaçınmaları gerekiyor.

-Bilgisayarlara filtre ve sanal oyunlara denetim daha ciddi anlamda düşünülmelidir.

-Televizyonlarda yayımlanan şiddet içerikli film ve diziler, çocukların ayakta olmadığı saatlere kaydırılmalıdır.

-Öğrenciler kadar, okul çağında olup da okul dışında kalan çocuk ve gençlerle de ilgilenilmesi gerekiyor. Onları hayata hazırlayan, meslek kazandıran, spora, sanata ve diğer kültürel etkinliklere yönelten gençlik merkezleri bir an önce açılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

-Polis ve adliye, gençlik sorunlarının gideceği son merci olmalıdır. " (12)

Oral ÇALIŞLAR, "Okullar açılırken şiddete dikkat" adlı makalesinde, bir grup insanın yaşananlardan yola çıkarak, okullarda şiddete karşı bazı adımlar atmak amacıyla, 'Vurma! Konuş' başlıklı bir inisiyatif oluşturup, gazetecilere destek vermeleri için yapmış oldukları Sevgi ÖZKAN imzalı çağrıya yer vermiş:

"Konumuz: Toplumumuzun ve çağın iletişim dili haline gelen şiddet olgusu. Biz, toplumun iletişim dilini, şiddet önleyici biçimde etkileme amacıyla bir araya gelen bir sosyal bilinç gurubuyuz..

Arzumuz: Vurma! Konuş sloganının, şiddet önleyici olarak bireysel ve toplumsal iletişimde etkinleştirilmesi. Özellikle yeni nesillerin pedagojisinde etkili bir yer kazanmasını sağlamak. Toplumumuzda, genel olarak 'sevmek' kavramının, 'dövmek' ve 'hırpalamak' kavramlarıyla çakıştığını ve genel olarak insan eğitiminin hayvan eğitimiyle modellendiğini, konuşmaya pek yer verilmediğini görmekteyiz.

Özetle: Çağın getirdiği daha başka etkenlerin yanında, toplumumuzun geçmiş yaşam deneylerinde ve bugün, şiddet yatkinliğinin açık izlerine rastlanmaktadır. Bu duruma çağın etkili gücü olarak görsel ve yazılı iletişim kanalları da yeterince katkı yapınca ortaya hepimizi etkileyen bir sonuç çıkmaktadır. Beklentimiz çok sayıda köşe yazarının okulların açıldığı gün (18 Eylül) 'Vurma! Konuş' önerisini eşzamanlı bir etki sağlayacak biçimde topluma iletmesi..." (13)

Şeklinde devam eden 'Vurma! Konuş' önerisi ve bu girişimin desteklenmesini bekleyen çağrının diğer sivil toplum kuruluşlarını da duyarlı hale getirerek bir bütünlük oluşturması halinde bu canavara karşı başarı daha da hız kazanabilir.

SONUÇ

Geçmişte uygarlıkların izini taşıyan şehirler Vandalizm, Moğol istilası, Haçlı seferleri ile yerle bir edilirken; günümüzde ise şehirler kent kültürüne yabancılaşan varoşlarıyla burada yaşayan gençlerin, çocukların adeta istilasına uğramıştır. Kırmalar, dökmeler, yakmalar, yağmalar, hırsızlık, gasp, soygun, kapkaçlar ve polisi taşlamaya kadar varan bir gelişme bize; çarpık kentleşmeyi işaret etmektedir. Tabii ki bu tespitleri yaparken sosyo-ekonomik ve kültürel sorunları da göz ardı edemeyiz.

Şiddet dün vardı, bugün var, yarında var olacak. Avrupa kıtasında da var, Amerika kıtasında da! Sosyal-Ekonomik dengesizlikleri olan toplumlarda ise boyutları daha yüksek.. Ülkemiz açısından toplumsal bir seferberliğin kıyasındayız. Çok farklı çözüm önerileri uzmanlar, otoriteler tarafından sunulmaktadır. Toplantılar, sempozyumlar, konferanslar yapılmakta toplumsal mutabakat aranmaktadır.

Bu bağlamda en büyük görev devlete ve onun organlarına düşüyor. Öğrencilerin

bilimsel, sosyal, kültürel, sportif etkinliklerle zamanlarını değerlendirebilecekleri alanlar çoğaltılarak her okul bünyesinde kulüpler oluşmalı.. Bunları destekleyecek bilim, kültür, sanat ve spor merkezleri çoğaltılarak tüm gençlik olumlu yönde gelişme kaydetmek üzere kanalize edilmeli.. Geleceğin sanatçıları, sporcuları, bilim adamları, yöneticileri için fırsat eşitliği yaratılmalıdır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından başlanarak bu boşluğu doldurmak amacıyla Halkevleri, tüm kurumlara kurmaları zorunlu kılınan spor kulüpleri (en az üç dalda sportif etkinlik), Halk eğitim merkezleri, kültür merkezleri, kütüphaneler kurulmuştur.

Bu kurumların etkinlikleri zamanla cazibesini yitirerek yetersiz hale gelmiş, arayış içerisinde olan gençliği kucaklayamaz. Bunların yerine kafeler, barlar, diskolar gibi eğlence merkezleri gençler için alternatif yerler olur. (Eğlenmek en doğal bir ihtiyaç, yukarıda sayılan eğlence yerleri de tabii ki olacaktır. Benim sorguladığım şey ise yaşamın merkezi haline dönüştürülmesi..) Böylece kültür şokuna uğrayan dejenere bir gençlik ortaya çıkar. Bunun mimarları ekonomik açıdan gelişen-zenginleşen sektör haline dönüşen dershaneler, gençliğe yatırımı dershanelerde gören aileler ile bunlara seyirci kalan, vizyon yaratamayan özelinde milli eğitim, genelinde sistemdir.

Toplumsal duyarlılık yerine bireysellik, bencillik ön plana çıkmış, herkes kendi çapında çocuklarını kurtarmanın yolunu tutmuştur. Yetkili kurumlar sorunları önemsemek yerine görmezden gelerek yada öteleyerek daha sarmal hale gelmesini adeta seyretmektedirler. Nereye kadar? Kurumlar çökünce, sistem çökünce herkes bunun altında kalacaktır.

Şiddet konusunda; polisiye tedbirler, yasaklamalar, yazılı kurullarla gün kurtarılabilir. Gelecek için kalıcı olamaz. Toplumlar kendi geçmişini sorguladığında nerelerde, nasıl hatalar yaptık? Sevgiyi, dostluğu, dayanışmayı, paylaşmayı, saygıyı nasıl yok ettik? Bunları yeniden nasıl yeşertebiliriz, Hedef ne olmalı, Vizyon ne olmalı?

Amaçsız, hedefsiz, ürkek, başıboş, kendine güveni olmayan bir gençlik izleniminden sıyrılarak; daha dinamik, daha kararlı, daha duyarlı bir gençlik ve bir gelecek yaratarak içinde bulunduğumuz kaostan kurtulabiliriz.

Bu konuda en büyük görev devlete ve onun organlarına düşerken; okullara, öğretmenlere ve son olarak da ailelere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Sonuçta; yukarıda ele aldığımız, örneklediğimiz ve önerdiğimiz hususlar, tüm toplum katmanlarının sorumluluk alarak, Okul-Aile-Çevre üçgeninin pekiştirilmeli ile hedefine ulaşacaktır.

Kaynakça:

- (1) ALPTEKİN, Serap, (www.dokudanişmanlik.com/tvsiddetvetoplum.htm)
- (2) POLAT Oğuz, (www.kriminoloji.com 2002)
- (3) AVCI Ümran ve DEVREZ Burcum, "Şiddetle Topyekûn Mücadele Şart", 26.03.2006, Milliyet Gazetesi
- (4) AVCI Ümran ve DEVREZ Burcum, FIRAT Gülay, "Şiddete yönelmede sorumlu aileler", 27.03.2006, Milliyet Gazetesi
- (5) "Okullarda Şiddet Nasıl Engellenir?", (<http://www.siviltoplumakademisi.org.tr/index>)
- (6) <http://iogm.meb.gov.tr/index.php>
- (7) "Öğrencinin Tercihi 'Korku Ve Şiddet!..', 24. 03. 2006 (<http://www.byegm.gov.tr/yayinlarimiz/anoluyahaberler>)
- (8) DİNÇER Alaaddin "Okullarda Şiddet Olayları Eksik Olmadı", 25.01.2008, (<http://www.egitimsen.org.tr/>)
- (9) Milliyet Gazetesi, 27.03.2006,
- (10) Milliyet Gazetesi, 27.03.2006,
- (11) ARSLAN Feyzullah, "Gül, Güldür, Düşündür", 2002, s.37-38
- (12) GÜÇLÜ, Abbas, "Okullarda şiddet neden artıyor?", 26. 03. 2006, Milliyet, s.22
- (13) ÇALIŞLAR, Oral, "Okullar açılırken şiddete dikkat", 10. 09. 2006, Cumhuriyet, s. 4